

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 60 kr., za četrt leta 80 kr. — Naročnina se pošilja upravištvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice, št. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr.

Bokopisi se ne vračajo, neplačani listi so ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natise enkrat 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Slov. ljudstvo in njegovi nasprotniki.

V Ljutomerskem okraji, posebno pa v Ljutomeru samem še pričenja narodni boj v čedalje večji meri. Krivda pa ni na slovenski strani, da je prišlo tako daleč. Vsak trezen človek, kateremu še ni slepa strast sovraštva skalila mirnega pogleda, mora izprevideti, da je slovensko stranko dozdej zmiraj vodila samo pravica in resnica, morebiti tudi tu in tam prevelika popustljivost. Sam naš nasprotnik moral nam je priznati, da nas niste preslepili strast in napetost. Upali smo namreč, da bodo naši nasprotniki priznali krivico, katero nam delajo; in mislili smo, da pride vendar enkrat do sprave in pokoja. Mirno smo odvrčevali besne napade naših sovražnikov, katerim je greben prevzetnosti rasel od dneva do dneva. In ko se jim je nek mož, ki je zdaj nekje na Koroškem, ki bi moral stati nad strankami, tako rekoč ponudil za političnega voditelja, takrat pa so samega veselja zgubili vso zavest. Začeli so se posluževati raznih, samo ne hvalnih sredstev. Naše narodno prepričanje so žalili javno, kjer so in kakor so le mogli. Pri neki priliki so odnesli razobešeno slovensko zastavo ter jo skrili. In eden njihovih voditeljev je rekel: „Je pač vse eno, ali visi tota cota tam gori ali ne“. Pa tudi zdaj slovenska stranka ni zgubila svoje zmernosti in mirnosti.

Konstatirati pa moramo, da je prišel hip, ki bi bil skoro usodopolen za ves Ljutomerski okraj in za celo Mursko polje. To je bilo v tistem trenutku, ko je imelo nemčurstvo tako nezno predznost, da nas je na nečuten način javno žalilo na našem patrijotičnem čuvstvu do premilega vladarja Franca Jožefa in prevzvišene cesarske rodovine habsburške. Pri tej priliki vskipela je naša potrpežljivost do vrhunca. In Bog vé, kaj bi se zgodilo, ko bi voditelji pustili, česar je narod zahteval v veliki svoji razburjenosti. Ali tudi zdaj nismo zgubili zmernosti ih ostali smo na postavni

poti, vendar z gnusom in zaničevanjem pa smo se obrnili od tako podlih, nesramnih sovragov. Tega pa jim ne bomo, ne moremo, in ker smo zvesti Avstrijanci, tudi ne smemo nikdar pozabiti. Molče smo gledali tje, od koder nam prihajajo pravične postave. Tudi tam so se morali prepričati, da tako ne sme in ne more več biti. Poslali so nam rešitev. Odahnili smo si, misleč, da pridejo zdaj k nam časi miru in sprave. Jako pa smo se motili, kajti od druge strani smo dobili in še hujšega sovražnika. Znanе so nam do pičice vse skrivnosti, kako in kje se je vse to delalo in pripravljalo. Osnovale so nam do društvo „Südmark“. V svoji nenasitljivosti so si nasprotniki izmislili to društvo, da bi nas popolnoma podjarmili. Po nesramnem, prav po židovskem načinu hočejo nas spraviti na beraško palico.

Ali tudi tega še ni zadosti. Zdaj si snujete društvo „Šulverein“ in agitirate na vse kriplje, da bi polovili zadosti otrok za nemško šolo, katere hočete imeti. Joy očetu in materi, katera proda svoje ljubljeno dete šoli, kjer bode vladalo brezverstvo! Ni zadosti, da grabite po naših kmetijah, da vabite k nam nemčurske rokodelce, nemčurske dekline in hlapce, marveč kakor Herodeževi hlapci zdaj stegate celo svoje grabljive roke po naši nedolžni deci.

In s tem ste nam zastavili nož na prsi. Napovedali ste nam brezobziren boj za naš obstanek in to na naši zemlji, na naših tleh. Mi nismo hodili k vam, vi ste prišli k nam. Priznati morate, da ste tujci med nami in da uživata sad naše velike gostoljubnosti. Prijazno smo vas sprejeli, ker smo mislili, da se boste obnašali, kakor se spodobi tujcu. Toda vam ni na tem bilo zadosti. Vi bi radi bili popolni gospodje na zemlji, katero obdeluje že sto in sto let slovenska roka in Slovenec bi moral biti vaš hlapec.

S tem je tudi našega potrpljenja konec. Mi vzamemo, ker moramo vzeti, od vas napovedan boj. Pričela se bo torej narodnostna

borba, kakoršne še ni videl naš okraj. V imenu vsega slovenskega prebivalstva Ljutomerskega okraja prisvajamo si pravico na tem mestu še enkrat javno povdarjati z vso odločnostjo, da je naša slovenska stranka vedno iskala sprave in pokoja, da mi nismo dali ne najmanjšega povoda, da nismo iskali niti začeli te usodepolne borbe in da odločno zavračamo vse njene posledice na tiste, ki so zanesli ta prepir v naš dozdej prijazni in mirni trg. —m—

Šulvereinska šola na Slatini.

Zakaj se brani te in vsake šulvereinske šole slov. ljudstvo?

III. Nemške šole širijo med Slovenci odpad od naroda in od sv. vere. Slovenski otroci iz takih šol postanejo ošabni na par nemških besed, katere za silo lomijo; začnejo prezirati svoj materini jezik, ga črteti in postanejo pónzeneje izdajice svojega národa in tem potom žalibog tudi odpadniki od sv. vere, "Tega nas uči več ko tristoletna skušnja, da katoliška vera ravno v tej meri med nami omaguje, kakor se slovenski rod ponemčuje". (Slomšek.) Da je to resnično, pričajo nam naši Slatinski posilincei, kateri, kakor jih poznate, imajo na sebi kaj malo krščanskega, razun da so vpisani v krstne bukve. In take ljudi vzgajajo šulvereinske šole, to je poleg nemškutarstva njih glavni namen. Weitlof, oče zloglasnega šulvereina, vedno trobi v rog očitnih zasramovalcev sv. katoliške cerkve in njenih pobožnosti; tak človek pa se ve, da ne bo skrbel, da bi se v njegovih šolah poučevalo v krščanskem duhu. Pa vsaj Slatinčani tega sami niso hoteli, zato so se baje hrestili, da bodo, kolikor mogoče, zato skrbeli, da se nastavijo v tej šoli le taki učitelji, ki bodo nasprotovali duhovščini, kakor se to godi žalibog tudi na drugih šulvereinskih šolah. Čegava je mladina, tistega je prihodnost. Zato dobro ve sv. cerkev ter si prizadeva zopet pridobiti si tisti vpljiv v šoli, kateri ji gre vsled poslanstva Kristusovga. In to tirja sv. cerkev po vsej pravici, kajti ona je prva in prava vzgojiteljica mladine, katero vodi h Kristusu. Ona pozna pravi namen šole: učiti otroke po krščansko modro živeti ter za časno in večno srečo jim skrbeti. Temu pa nasprotuje duh antikristusov — sovražnikov sv. cerkve. Naši verski sovražniki hočejo popolnoma ločiti šolo od cerkve, odvzeti ji vse pravice do šole, in zbirajo mladino krog sebe, ne da bi jo vodili h Kristusu, ampak odvrčali od njega. Ali pa ni to satansko delo? In ta namen ima tudi šulvereinska šola, zato svariijo pred njo ne le slovenski, ampak tudi nemški katoličani. Da brezverske šole niso le votel strah, kažejo nam žalostni nasledki nevernih šol. Ravno sem čital, da je v mestu Berlinu v enem letu dvainšest

deset otrok samo si končalo življenje. Tem zločinstvom je gotovo kriva v prvi vrsti neverna vzgoja šolske mladine. Stariši tožijo, da otroci razuzdani postajajo v zdajšnjih šolah. Verujemo njim; kajti dandanašnje šole niso take, kakor jih želi in zahteva sv. cerkev. Pa otroke iz naših šol poslati v šulvereinske, reklo bi se postaviti jih iz deža pod kap. Zato, stariši, bodite modri, ne mečite svojih nedolžnih otrok šulvereinskim volkovom v žrelo! Čaka vas radi tega teška odgovornost pred otrim sodnikom! — Pa zadosti. Šulvereinske šole torej niso za nas; naši šulvereincei bi nam ž njo storili vnebovpijočo krivico v dnarstvenem, narodnem in verskem obziru; pa hvala Bogu, ostali so na cedilu. Vrh tega postavili so šolo na silno neroden kraj, tako nekako, kakor so stavili srednjeveški roparski vitezi svoje gradove. Zato, Slatinčani, le hvalite Boga, da se je šola ovrгла; utegnil bi si kak otrok vaš ного zlomiti na tej strmini, ali roko zviniti, ali vsaj povrniti se iz šole na dom z razbitim, krvavim nosom.

—r—

Gospodarske stvari.

O gnjilobi krompirja.

V zadnjem listu smo govorili o tem, kako da je mogoče krompirišče, torej krompir, dokler raste, varovati gnjilobe. Za letošnje leto bode pa se dalo le še kaj malega storiti v tem oziru, kajti peronospora se ga je že pošteno lotila na mnogih krajih in sedaj bi škropljenje ne izdalo, vsaj ne toliko, da bi se izplačalo ga škropiti, če se to ni zgodilo v pravem času, t. j. v času, ko so se prikazala prva znamenja za to, da je peronospora blizu. Zato pa se ne mudimo dnes dalje pri škropljenji z galico, ampak vprašamo:

3. Kaj se more zgoditi še zoper gnjilobo, kedar se bliža čas krompir izkopati?

Gotovo je toliko, da streže gnjilobi pri krompirji mokrotno in vlažno vreme. Dokler tedaj ne postane na krompirišči suho in sicer tako, da se prah vzdiguje na njivi, treba je čakati, vsaj tako dolgo, da krompir dozori v zemlji in če se to zgodi, vreme pa je še vedno vlažno, naj se krompir izkoplje, toda tako hitro, kakor je le mogoče. Nikakor pa ne kaže krompirjeve zeli požeti, češ, da potem krompir bolj hitro zori. To se sicer zgodi, če se požanje zel, toda na škodo krompirja, njegovega zdravja.

Naj pa bode, kar hoče: če je mogoče, da se izkoplje krompir v suhem vremenu, naj se to zgodi in v tem je dobro, če leži krompir nekaj časa na polji, na solnci, kajti suh krompir, na suhem kraji ovaruje se še najbolj gnji-